

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Lenky Krupičkové a soudců Davida Hipšra a Tomáše Foltase v právní věci žalobkyně: **InsolCentrum, s. r. o.**, se sídlem Hradecká 2526/3, Praha 3, zastoupena JUDr. Soňou Luňákovou, advokátkou se sídlem Hradecká 2526/3, Praha 3, proti žalované: **Exekutorská komora České republiky**, se sídlem Na Pankráci 1062/58, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 23. 5. 2024, č. j. 15 A 85/2023-32,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků řízení **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] V souzené věci jde o otázku uchovávání dat o ukončených exekucích za roky 2021 a 2022 s ohledem na povinnost povinného poskytnout žadateli informace dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění účinném v rozhodném období.

[2] Žalobkyně se žádostí ze dne 17. 2. 2023 domáhala toho, aby jí žalovaná poskytla informace o tom, u kolika fyzických osob došlo k ukončení všech exekucí v jednotlivých čtvrtletích let 2021 a 2022 tak, že osoby, které měly na začátku čtvrtletí jednu nebo více exekucí, už ke konci daného období neměly žádnou pravomocnou exekuci vedenou v rámci EU / nebyly evidovány v Centrální evidenci exekucí. Svou žádost odůvodnila veřejným zájmem na objektivních, transparentních a přesných datech o stavu exekucí v ČR.

[3] Žalovaná tuto žádost odmítla rozhodnutím ze dne 3. 3. 2023. Uvedla, že předmětnými daty nedisponuje a nemá právní povinnost jimi disponovat. Naopak, dle právní úpravy je ani mít nesmí, neboť podle § 3 odst. 2 vyhlášky č. 329/2008 Sb., o centrální evidenci exekucí, vymaže soudní exekutor veškeré údaje o exekucích, které byly skončeny, do 15 dnů ode dne, kdy se dozvěděl o skončení exekuce. Žalovaná přitom není schopna průběžně odstraňované informace z evidence jakýmkoliv způsobem získat. Žalobkyni proto odkázala na internetové stránky, kde jsou informace o ročních počtech skončených exekucí.

[4] Proti odmítnutí žádosti podala žalobkyně odvolání, které prezident žalované rozhodnutím ze dne 5. 4. 2023 zamítl a potvrdil rozhodnutí žalované. Zdůraznil, že soudní exekutoři museli v rozhodném období mazat data o ukončených exekucích, což jim musela žalovaná umožnit; data se v neveřejné části evidence uchovávají až od 1. 1. 2023. V minulosti žalovaná disponovala daty k celému ročnímu období, nikoliv však k jednotlivým čtvrtletím.

II.

[5] Žalobkyně napadla rozhodnutí prezidenta žalované žalobou u Městského soudu v Praze (dále též „městský soud“), který žalobu zamítl. Nepřisvědčil její žalobní argumentaci, že se nejedná o vytváření nových informací, kterými žalovaná nedisponuje, a že žalovaná nepřipustně rozšířila výjimku z obecné povinnosti poskytovat informace. Poukázal zejména na to, že žalovaná v době podání žádosti požadovanými informacemi nedisponovala ani neměla povinnost jimi disponovat. Právní předpisy platné a účinné před 1. 1. 2023 žalované neukládaly povinnost evidovat data o skončených exekucích. Podle § 125 odst. 1 zákona č. 120/2001 Sb., exekuční řád, ve znění účinném v rozhodném období, měla žalovaná povinnost evidovat mimo jiné pravomocná usnesení o zastavení exekuce, nikoliv tedy údaje o skončených exekucích, jichž se žalobkyně domáhala. Exekuce totiž může skončit i jinak než zastavením a v případě dobrovolného splnění či nuceného vymožení exekutor rozhodnutí o zastavení exekuce nevydává. Za stěžejní pak soud, stejně jako žalovaná, označil povinnost soudních exekutorů stanovenou v § 3 odst. 2 vyhlášky o centrální evidenci exekucí. S ohledem na povinnost vymazat údaje z evidence nemohla žalovaná mechanicky vytvořit požadované údaje z (neexistujících) zdrojových dat ve smyslu rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 2. 2012, č. j. 1 As 141/2011-67, č. 2635/2012 Sb. NSS.

III.

[6] Žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) podala proti rozsudku městského soudu kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“). V ní konstatovala, že žalovaná zveřejňuje počty ukončených exekucí od roku 2009. Je pak nelogické, aby data získávala procházením jednotlivých ukončených exekučních spisů. Naopak, je zřejmé, že data existují v digitální podobě a vznikla součtem ukončených exekucí za dny či měsíce. Žalovaná tak s ohledem na své výstupy zjevně disponuje i daty, které nemá povinnost evidovat (sbírat). Dle stěžovatelky měl soud v dané věci ustanovit znalce, který by posoudil, zda lze ze systému centrální evidence exekucí získat požadovaná data. Získání těchto dat by měla být triviální operace pro průměrného IT specialistu. Městský soud upřednostnil přehnaně formalistický přístup, neboť to, že právní předpis žalované neukládal evidovat údaje o skončených exekucích, neznamená, že takové údaje neexistují. I po výmazu exekuce z evidence zde zůstane digitální

pokračování

stopa, a zdrojová data pro účely statistiky či poskytování informací veřejnosti by tak měla být zachována. Ustanovení § 3 odst. 2 vyhlášky o centrální evidenci exekucí na tom nic nemění. Jeho smyslem je pouze chránit dlužníka, aby měl „čistý rejstřík“. Žalovaná je ve vztahu k požadovaným informacím povinným subjektem a má k dispozici zdrojová data, z nichž je schopna je jednoduchým způsobem vytvořit. Jedná se o informace z veřejného seznamu, který žalovaná spravuje jako veřejnou službu a z něhož je povinna poskytovat informace na vyžádání. Nejedná se o její vlastnictví. Centrální evidence exekucí požadované informace obsahuje a jde jen o jejich výtah a předání stěžovatelce. Pro výše uvedené stěžovatelka navrhl zrušit rozsudek městského soudu a věc mu vrátit k dalšímu řízení.

IV.

[7] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti úvodem zdůrazňuje, že stěžovatelka opakuje své žalobní body, na které se jí již dostalo dostatečné odpovědi. Co se týče zveřejněných informací o počtu zahájených a skončených exekucí, žalovaná nikdy nedisponovala informacemi na čtvrtletní bázi a jejich zdrojem není centrální evidence. Jakákoliv zpětná extrakce požadovaných dat z evidence není fyzicky možná s ohledem na povinnost smazat příslušné údaje. V evidenci lze uchovávat pouze takové údaje, k nimž existuje zákonný titul. V období let 2021 a 2022 žalovaná musela umožnit exekutorům úplný výmaz všech dat o ukončených exekucích, tato data tak nemohou být nadále v evidenci obsažena. Mají-li být vymazány informace o ukončených exekucích, nemohou po nich zůstat ani zdrojová data či digitální stopa, jak se snaží naznačit stěžovatelka. Tím by žalovaná porušovala právní předpisy na ochranu osobních údajů i exekuční řád. Žalovaná disponuje toliko počtem ukončených exekucí za rok, z něj však nemůže jakkoliv extrahovat data k jednotlivým měsícům či dnům. Počet exekucí zastavených v rámci milostivého léta představoval kvalifikovaný odhad, který byl získán při součinnosti exekutorů a žalované, nikoliv extrakcí dat o ukončených exekucích z centrální evidence exekucí. Žalovaná dodává, že návrh na ustanovení znalce zmiňuje stěžovatelka poprvé až v kasační stížnosti, nadto není zřejmé, jak by znalec mohl přispět k vyřešení jednoduchého právního a faktického problému. Pro výše uvedené žalovaná navrhuje zamítnout kasační stížnost jako nedůvodnou.

V.

[8] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[9] Kasační stížnost není důvodná.

[10] Úvodem Nejvyšší správní soud předesílá, že kasační argumentace v podstatné míře jinými slovy opakuje argumenty uvedené již v odvolání a stejně tak v žalobě podané u městského soudu. K tomu je třeba zdůraznit, že kasační stížnost je mimořádným opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu ve správním soudnictví (§ 102 s. ř. s.). Kasační přezkum je možný jen v rozsahu, v jakém k tomu stěžovatel svou formulací kasačních námitek vytvoří prostor. Řízení o kasační stížnosti před

Nejvyšším správním soudem nemůže být „*jakýmsi druhým pokusem ještě jednou a z pohledu stěžovatele lépe uvážit o tomtéž*“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 7. 2019, č. j. 1 Afs 44/2019-41).

[11] Rozhodovací praxe Nejvyššího správního soudu týkající se možnosti odmítnutí poskytnutí informací, kterými povinný subjekt nedisponuje, se ustálila na tom, že i když povinný subjekt danou informací nemá, musí ji nově vytvořit v případech, jestliže je povinen danou informací disponovat. Dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 2. 2012, č. j. 1 As 141/2011-67, č. 2635/2012 Sb. NSS, „*prvotním předpokladem pro odmítnutí žádosti o informace s tím, že by šlo o vytvoření nových informací, je logicky skutečnost, že povinný subjekt danými informacemi v požadovaném tvaru dosud nedisponuje. Dalším důležitým předpokladem je to, že povinný subjekt nemá povinnost předmětnými informacemi disponovat. I v případě, že by poskytnutí požadovaných informací pro správní orgán objektivně představovalo nutnost vytvořit novou informaci, tedy může nastat situace, v níž správní orgán nebude oprávněn poskytnutí takových informací odeprít.*“

[12] V rozsudku ze dne 7. 4. 2015, č. j. 6 As 136/2014-41, č. 3223/2015 Sb. NSS, pak Nejvyšší správní soud výše uvedené dále rozvinul: „*pokud je [...] povinnému subjektu doručena žádost o poskytnutí informací podle zákona o poskytnutí informací, musí, v souladu se zásadou dobré správy podle § 4 odst. 1 správního řádu, primárně vyvinout úsilí, aby nalezl požadovanou informaci a poskytl ji žadateli. Povinný subjekt tedy musí nejprve zkoumat, zda požadovanými informacemi fakticky disponuje, a to bez ohledu na to, jestli takovou povinnost má podle zákona o archivnictví a spisové službě či podle jakéhokoli jiného právního předpisu. Pokud zjistí, že požadované informace má (i když je ze zákona shromažďovat nemusí), je povinen je žadateli poskytnout, nejedná-li se o výluky podle § 7 až 11 zákona o poskytnutí informací. Skutečnost, zda měl povinný subjekt zákonem stanovenou povinnost danými údaji disponovat (například podle zákona o archivnictví a spisové službě nebo podle správního řádu), je relevantní až v okamžiku, kdy povinný subjekt po šetření zjistí, že požadované informace skutečně nemá, jelikož byly vymazány nebo odstraněny. V takovém případě má totiž podle výše citované judikatury Nejvyššího správního soudu povinnost je opět vytvořit.*“

[13] Dle § 125 odst. 1 písm. c) exekučního řádu (ve znění účinném do 31. 12. 2022) *komora vede centrální evidenci exekucí, v níž se evidují po uplynutí lhůty podle § 46 odst. 6 pravomocná usnesení o zastavení a odkladu exekuce.*

[14] Dle § 3 odst. 2 vyhlášky o centrální evidenci exekucí *exekutor vymaže z evidence všechny údaje týkající se nařízené exekuce bez zbytečného odkladu po uplynutí 15 dnů ode dne, kdy se dozvěděl o skončení exekuce.*

[15] V souzené věci městský soud správně uzavřel, že žalovaná neměla povinnost požadované údaje shromažďovat, neboť je exekutor povinen tato data z centrální evidence exekucí bez zbytečného odkladu vymazat. V této souvislosti dále vhodně upozornil na skutečnost, že exekuce mohou skončit i jinak než zastavením či odkladem. A v centrální evidenci exekucí se tak neevidují (neshromažďují) všechny požadované informace ani dle § 125 exekučního řádu. Je-li povinností exekutora vymazat data z evidence, zdá se logickým, že data budou nenávratně odstraněna, resp. v evidenci nebudou. V opačném případě by došlo k porušení povinností soudního exekutora a vyprázdňení stanovené povinnosti data

pokračování

vymazat. Stěžovatelka dovozuje, že žalovaná musí nadále disponovat daty o skončených exekucích za jednotlivé měsíce či dokonce dny. Žalovaná to však vehementně popírá a setrvale poukazuje na skutečnost, že těmito daty, ani kdyby je měla v minulosti k dispozici, již disponovat nemůže, neb podléhají povinnému smazání, které musela umožnit. K samotným (ročním) statistickým údajům uvádí, že šlo o údaje, jejichž zdrojem nebyla centrální evidence, ale šlo o kvalifikovaný odhad, který nevycházel z počtu skončených exekucí v jednotlivých dnech, ale v celém roce. Tyto údaje pak žalovaná poskytl.

[16] Navrhuje-li stěžovatelka ustanovení znalce k posouzení toho, zda je možné z centrální evidence exekucí získat požadované informace, jde o návrh, který nevznela již v předchozích řízeních, tudíž na něj žalovaná ani soud nemohly reagovat. Současně je pro věc nerelevantní. Ve své podstatě totiž vychází z toho, že žalovaná, resp. exekutoři porušují právní předpisy (stanovenou povinnost vymazat všechny údaje z evidence), a proto jí informace plynoucí z tohoto porušení mají poskytnout. Domáhá se tak fakticky „prospěchu“ z porušení práva, což z povahy věci v právním státě není bez dalšího přípustné, resp. právě právní předpisy mají tyto situace vyloučit. Žalovaná by fakticky, i pokud by došlo k neúplnému výmazu zdrojových informací, neměla již z povahy toho, že tyto informace měly být vymazány, s těmito pracovat. Soud pak nepovažuje „veřejný“ zájem stěžovatelky na požadovaných informacích za natolik vážný, aby jím bylo legitimizováno právě popsané jednání založené na porušování stanovených povinností. Veřejnosti jsou známy informace o počtu ročně skončených exekucí (učiněné kvalifikovaným odhadem), přičemž stěžovatelka žádá o data k jednotlivým čtvrtletím, dle svých slov z důvodu veřejného zájmu na objektivních, transparentních a přesných datech o stavu exekucí v ČR. Po žalované však nelze spravedlivě žádat porušení právního předpisu. Žalovaná nebyla povinna šetřit, zda požadované informace má (může mechanickým procesem shromáždit), pokud právní předpis, jehož zákonnost či ústavnost nebyla sporována, ukládá povinnost vymazat zdroj, ze kterého by bylo možné požadované informace získat. Ustanovení znalce je proto irelevantní. Městský soud ve svém posouzení zcela správně nerefletoval „realitu digitálního světa“, nýbrž panství práva.

[17] Závěrem se sluší připomenout, že povinnost informací znovu vytvořit, se vztahuje pouze na situace, kdy povinný subjekt požadované informace nemá, ačkoli je dle zákona povinen je mít (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 3. 2018, č. j. 1 As 417/2017-39). Městský soud stěžovatelce řádně vyjasnil, že povinnost uchovávat údaje o exekucích skončených zastavením nebo odkladem v neveřejné části centrální evidence exekucí, je součástí účinné právní úpravy až od 1. 1. 2023. V rozhodném období však exekutoři takové údaje v souladu s § 125 odst. 7 exekučního řádu ve spojení s § 3 odst. 2 vyhlášky o centrální evidenci exekucí vymazávali. Nutno dodat, že podle § 125 odst. 4 exekučního řádu poskytne žalovaná informace z neveřejné části pouze na písemnou žádost soudu nebo orgánů činných v trestním řízení, respektive na základě písemné žádosti zřídí ministerstvu k výkonu jeho působnosti dálkový přístup této části centrální evidence exekucí.

[18] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů neshledal kasační stížnost důvodnou.

[19] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil,

proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatelka v řízení úspěch neměla, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované žádné náklady nad rámec její běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. února 2025

Lenka Krupičková
předsedkyně senátu